

HAJDUFÖLD

ELFIZETÉSI ÁR HELYBEN ÉS VIDÉKEN
 Hónapra . . . 50 K Félévre . . . 220 K
 Évesre . . . 110 K Egész évre . . . 440 K
NYELVES PÉLDÁNY ÁRA: 2 KORONA

KERESZTYÉN POLITIKAI NAPILAP
 Megjelenik hétfő kivételével minden nap
 Felelős főszerkesztő: Dr. Komlóssy Imre

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
 DEBRECZEN, PIACZ-UTCZA 59. SZÁM
 INTERURBAN TELEFON: 3-48. SZÁM

Vigyázzunk!

Nem egyszer rámutattunk már, hogy azok az elemek, amelyeknek szemében semmi sem szent; akik hazát, erkölcsöket készek megtagadni, hogy önös érdekeiket szolgálják, ezek a zavarosban halászni vágyók minden eszközt megpróbálnak, hogy a magyarság talpraállását elgáncsolják, új életre kelését megakadályozzák.

A háboru rettenetes vérvesztéségtől legyöngült nemzetre rázúdították a forradalmak iszonyatait, előidézték az ellenséges megszállás gyötrelmeit és a magyarság kirablását s végül az ezeréves haza kegyetlen földarabolását.

Minden világosan látó ember előtt kétségtelen, hogy a magyar nemzeti gondolathoz és a krisztusi valláserkölcsei alapra való visszatérés által előkészített megújulása a magyarságnak csak úgy lehetséges, ha ide benn teljes erővel megindul a termelő munka, aminek a romok eltakarítása és a teljes rend, nyugalom és társadalmi béke elengedhetetlen előfeltételei.

A magyarság ellenségei nem hagynak fel a konszolidáció örvendetesen megindult folyamatának állandó megzavarására irányuló törekvéseikkel. Minden igyekezetükkel azon vannak, hogy a magyart a magyarral szembeállítsák. E célból megragadnak minden momentumot, mely alkalmasnak látszik az egyenetlenség, visszavonás, gyűlölet felköltésére és fokozására. Előbb a társadalmi osztályokat uszították egymásra, majd a felekezeti féltékenységet költötték fel és igyekeztek lángra lobbantani. A magyarságot józansága és életészte megóvta attól, hogy ez az aljas mesterkedés sikerüljön.

Most ismét kapóra jön a királykérdés. A haza legjobbjai, magasabb érdekekre való figyelemmel, arra törekedtek, hogy ez a kérdés, mint idelőlti, ne kerüljön még tárgyalásra. Félő aggodalommal láttuk mi is, hogy az ezen kényes kérdésben rejlő robbanóanyagok nagy veszedelmet rejtenek magukban, a csak lábadozni kezdő, erejét vesztett nemzetre nézve, épen azért, mert alkalmasak annak a nemzeti egységnek a megbontására, amely egység nélkül veszendőbe megy mindaz, amit a magyarságnak új életre támasztása érdekében dolgoztunk, amely egység nélkül menthetetlenül elveszünk.

Ostoba vagy gonosz mesterkedések nagyon súlyos helyzetbe sodorták az országot. Kirobbantották a szikrát, amittől könnyen lángba borulhat egész állami épületünk és maga alá temetheti egész nemzeti létünket.

A magyar haza külső és belső ellenségei fáradhatatlanul hordják az olajat a

tűzre. Egyrésztük tudatosan s azzal a céllal, hogy az épületet elhamvassza, másik része azért, mert rövidlátásában nem veszi észre, hogy halálhozó örvény szélére juttatja az országot.

Isteni szerencse, hogy hazánk sorának intézése erős kezekben van, amelyek tétovázás nélkül és keményen tartják féken a szenvedélyek mindent elgázolni

kész paripáit, és hideg fővel és meg nem remegő szívvel tudják eloltani a lobogó lángokat.

Vigyázzunk, magyar testvéreim!

A tűz, mely honszerelmünk oltárán ég, szent és drága öröklét legyen, de ne felejtjük el, hogy a fékevesztett elem halálos veszedelembé sodorna bennünket.

Vigyázzunk!

Bonyodalmak IV. Károly megjelenése körül

Elnapolták a Ház üléseit - Nagyatádi Szabó lemondott Teleki a helyzetéről

A nemzetgyűlés ülése

Budapest, április 7. A kisgazdapárt szerdán este tartott értekezletén Grätz Gusztáv külügyminiszter tegnapi parlamenti beszédével kapcsolatban bizalmatlanságot szavazott a kormányban és megbízta *nagyatádi Szabó István* minisztert, hogy lépjen érintkezésbe Teleki miniszterelnökkel s kérdezze meg tőle: azonosítja-e magát a külügyminiszter tegnapi beszédével? Ugy látszik, hogy Teleki mindenben azonosítja magát a külügyminiszter felfogásával, mert a délelőtt 10 órakor összeült intézőbizottsági ülésen *nagyatádi Szabó közölte, hogy lemondott miniszteri állásáról*, s a mai nap már nem is tárgyal a kormánnyal. Később a kisgazdapárt tagjai értekezletre vonultak vissza, amelyen nagyatádi Szabó szintén bejelentette lemondását. Az értekezlet végeztével nagyatádi Szabó a Ház folyosóján Telekivel, Andrássyval és Apponyival beszélgetett, majd mind a négyen bevonultak az elnöki szobába, ahol a tanácskozás fél 12 kor még tartott. A tanácskozásba bevonták *Rakovszky István* házelnököt is. A folyosón nagy érdeklődéssel várták az ügy fejleményeit s általános volt a vélemény, hogy ha nagyatádi megmarad elhatározása mellett, az könnyen az egész kormány lemondását maga után vonhatja. A megbeszélések végeztével a folyosón az a hír terjedt el, hogy a kormány elhatározta lemondását.

Ilyen auspiciumok között nyitotta meg az ülést háromnegyed 12 órakor *Rakovszky István* házelnök. Jelenti, hogy *Teleki Pál* gróf miniszterelnök kíván szólni.

Teleki Pál gróf! Tisztelt Nemzetgyűlés! Tekintettel arra, hogy vannak a kormányban egyes miniszter urak, akiknek helyzete a legutóbb lejátszódott események miatt az együttműködést nem teljesen biztosítja, — elhatároztam, hogy a Kormányzó ur ő föméltóságának előterjesztést teszek a kormány helyzetéről. Arra kérem a t. Házat, hogy amíg a Kormányzó ur döntése meg nem történt, üléseit bizonytalan időre napolja el.

Ezzel a miniszterelnök leült helyére. *Erekly Károly* a házszabályokhoz szólva kijelenti, hogy a miniszterelnöktől nem hallotta azt a kijelentést, hogy a kormány lemondott volna. A miniszterelnök mindig elmehet a Kormányzóhoz kihallgatásra, ezért nem látja szükségét annak, hogy a Ház tanácskozásait elnapolják. *Javasolja, hogy folytassák a miniszterelnök beszéde fölött megindult vitát*. Az elnök szavazásra teszi fel a miniszterelnök indítványát, melyet a Ház nagy többséggel elfogad.

Erre az elnök az alig tízperces ülést bekezeszti.

Miközben a képviselők kivonulnak az ülés-teremből, a kisgazdapártiak lelkesen ünneplik

nagyatádi Szabó Istvánt, míg a keresztyénpártiak a királyt éltetik tüntetve. A kisgazdák erre azzal válaszolnak, hogy a Kormányzót éltetik, majd a folyosón is éltetik nagyatádi Szabót, aki kijelentette, hogy a kormány eddig nem jelentette be lemondását. Mindkét keresztyén párt ezután értekezletre vonult vissza.

Budapest, apr. 7. (Nemzeti St. tel. jel.) *Teleki Pál* gróf miniszterelnök a nemzetgyűlés ülése után egy újságírónak a következőket mondotta:

— Most megyek a Kormányzóhoz és jelentést teszek a helyzetről. Véleményem szerint puhítani kell a dolgot, aludni kell rája, mert a helyzet nem olyan veszélyes. A nyugalmat elsősorban Grätz Gusztáv külügyminiszter tegnapi beszéde, illetőleg egyes subjektív momentumai zavarták meg.

Tudtuk azt, hogy a kormány tagjai különböző érzellemmel vannak, ez azonban nem volt akadálya annak, hogy egységesen dolgozzunk, sőt most sem teljes egyöntetűséggel cselekedtünk, midőn IV. Károly megjelent Magyarországon. Tehát ha valaha, úgy most sem volt ok rá, hogy egymás szemére vessük érzelmeinket a király kérdésben.

A tulajdonképeni izgalmat a király kijelentéseinek leközlése okozta. Minthogy a király azt a kívánságát nyilvánította, hogy az országból való eltávazása után megmondja azt, miért jött ide, ezt a kívánságot nem teljesíteni erkölcsi lehetetlenség volt. Én megengedtem felelősségem teljes tudatában a király kijelentéseinek közlését, mert nem vagyok hajlandó függöny mögé bujni.

Arra a kérdésre, hogy nagyatádi Szabó tudott-e a nyilatkozat leközlésének megengedéséről, így válaszolt a miniszterelnök: — Itt van a zsebemben az írott telefonjelentés, midőn miniszter társaim hozzájárultak ahhoz, hogy a napilapokban megjelenhessen a király nyilatkozata.

A dolog nyilvánosságra volt szánva, annyit tárgyalták a nemzetgyűlésen is s épuig felhasználhatják propagandára, mint ellenpropagandára.

Sokszor mondták rólam, hogy nincs bennem energia, most megmutattam, hogy igenis van. Tudják, hogy nem ragaszkodom a hatalomhoz, teljesítettem köteletségemet.

A király nyilatkozata nem kormányzati tény, hanem csupán magyarázat s nem utközik az 1920. I. törvényekbe, annál kevésbé, minthogy a nyilatkozat nincs ellenjegyezve.

Budapest, apr. 7. Az intéző-bizottság ülésén *Mayer János* államtitkár szintén bejelentette lemondását. Hír szerint fel fogják szöli-

Flaj
10
hel
nd

szai Tomcsányi Pál Vilmos igazságügyminisztert, hogy ő is mondjon le.
Budapest, ápr. 7. A kisgazdapárt értekezlete még tart.
Azt mondják, hogy Teleki Pál egydla-

lában nem szándékozik lemondani, felajánlja ugyan lemondását, de ezt csak formalitásnak tekinti. A kormányból csupán azok maradnak ki, akik ma lemondtak, így Grátz Gusztáv, nagyatádi Szabó, Tomcsányi Vilmos.

Monarchista felkelés

Dalmáciában

Róma, ápr. 7. A Póla körüli falvakban a parasztság fellázadt. Olasz tengerész csapatokat küldtek a helyszínére, amelyek levették a lázadókat. A parasztok mindentüket magukhoz véve, asszonyaikkal és gyermekeikkel együtt elhagyták a falvakat. Az olasz nacionalisták az üresen hagyott falvakat felgyújtották és a földdel egyenlővé tették. A házakban mindenütt osztrák zászlókat és jelvényeket találtak Ferenc József arcképével. A tüzeket nagy robbanások kísérték, amelyekből arra következtetnek, hogy a házakban fegyverek és lőszeresek voltak elrejtve.

IV. Károly Zürichbe érkezett

Genf, ápr. 7. IV. Károly király tegnap este fél 8 órakor Zürichbe érkezett. Az éjszakát egy szállóban töltötte s ott várja be a svájci kormány rendelkezéseit, mert anélkül nem térhet vissza Prangiusba. Zita királynő szintén Zürichbe érkezett.

IV. Károly nyilatkozata

Mielőtt az országot elhagyta volna, annak magyarázatául, mi indította az országba való visszatérésre, majd Magyarország újbóli elhagyására, IV. Károly még Szombathelyen írásbeli nyilatkozatot nyújtott át gróf Teleki Pál miniszterelnöknek, akit fölkért e kiáltvány nyilvánosságra hozatalára. Mindenesetre megajánlatilag hat, hogy ő maga is a legjobb helyen, Horthy Miklós kormányzó erős kezében látja ezidőszakra az országkormányzás gyepéjét. A IV. Károly nyilatkozata szövegszerűen a következő:

„Visszatértem Magyarország áldott földjére, mert távol szeretett hazámtól, melyhez földhatalan szent eskü és vérem szava köt, minden perc szenvedés rám nézve. Visszatértem, mert szentül megvagyok győződve arról, hogy ezen súlyosan megpróbált ország csakis törvényes koronás király vezetése alatt tudja visszaszerezni teljes belső nyugalomát és azon törvényes rendet, mely előfeltétele hazánk újbóli fölvirágzásának.

Azon gyászos emléktől események, melyek 1918 és 1919-ben játszódtak le, épp úgy fordultak az ország alkotmánya és törvényei, mint a koronás király ellen, de a magyar nép alkotmányhűsége és józansága nem hagyja magát sokáig félrevezetni és most megnyugvással látom, hogy Magyarország a megújulás útján van. Az elemi erővel rátküzdött események folytán megszűnt az 1867-iki kiegyezés és a pragmatika szankciónak a föloszthatatlan és elválaszthatatlan birtoklásra vonatkozó része és helyreállt Magyarország teljes állami függetlensége, melyet gondosan megőrizni nekem is egyik főteherkévem. Ezzel a nemzet élete és fejlődése új alapot nyer. Szívem sajnó, hogy ki vagyok zárva abból, hogy a megújulás ezen munkájában sorsuldozótt nemzetemmel együtt vállvetve közreműködhessen.

Egy nyugodt, belsőleg konszolidált, erős és független Magyarország oly közös európai érdek, a békének oly fontos biztosítéka lévén, nem hihetem, hogy külállamok törekvéseimet, melyek csakis a konszolidáció, a békés rend és a tartós nyugalom helyreállítását és biztosítását célozták, meg akarják akadályozni. Minthogy azonban meggyőződtem arról, hogy apostoli királyi uralkodói jogköröm elfoglalása most nehéz és elviselhetetlen megpróbáltatásoknak tenné ki a nemzetet, ezt pedig lelkiismeretemmel össze nem egyeztettem, ismét távoztam, de távol a magyar nemzetől is, minden erőmet és minden időmet, ha kell véretem is hazámnak akarom szentelni, melytől elszakadni melyhez hűtlenné válni sohasem fogok. Bizom az isteni gondviselésben, hogy el fog érkezni az a pillanat, mikor ismét szeretett hazámban maradhatok, közös erővel, közös célkban, közös munkára egyesülvén nemzetemmel.

Amíg ez a pillanat bekövetkezik, a magyar nemzetet a magam részéről is arra kérem, támogassa azt a férfit, aki a nemzetgyűlés bizalma alapján jelenleg az államfő nehéz és súlyos felelősséggel járó tisztjét betölti és akitől a magam részéről is bizalommal várom azoknak az érdekeknek gondozását, amelyek Magyarország ősi alkotmányos törvényei szerint a király és a nemzet harmonikus együttműködését kívánják.

Kelt Szombathely, 1921. április hó 2-án.
Károly s. k.

Ezzel kapcsolatosak a következő értesüléseink:
Budapest, ápr. 7. Politikai körökben úgy ítélnek meg a helyzetet, hogy Teleki továbbra is a helyén maradhat.

Budapest, ápr. 7. Ma reggel jelent meg a király nyilatkozata, ami a szabadkirályválasztók táborában óriási feltűnést keltett és izgalmat váltott ki. Az előzményei ennek a következők voltak. A király szombathelyi tartózkodása alkalmával azt a kívánságot nyilvánította, hogy nyilatkozatban akar fordulni a

magyar néphez. Teleki megígérte, hogy ez nyilvánosságra fog kerülni. Ezt közölte miniszter társaival sőt ismertette a tartalmát is. Nagyatádi Szabó a kisgazda pártban bizalmas hívei előtt ismertette ennek tartalmát, akik állást foglaltak az ellen. Gaál Gaszton kijelentette, hogy rögtön lemond mandátumáról, ha ez nyilvánosságra kerül, mert felfogása szerint nem ismeri el a nemzetgyűlés legális voltát. Végül úgy volt, hogy Andrássy Gyula adja ki a nyilatkozatot. Annál nagyobb volt nagyatádi Szabó meglepetése, amikor ma Teleki megjegyzéseivel elolvasta a király nyilatkozatát.

Budapest ápr. 7. Politikai körök szerint, ha a politikai helyzet sima megoldása lehetetlen lesz, a kisgazdapárt teljes erejével a nemzetgyűlés feloszlatását fogja követelni.

Az olcsósági hullám a debreceni piacokon

Sok a baromfi, kevés a vevő

Nincs a világnak még egy olyan ólomlábon járó hulláma, mint a nagy reklámmal utnak indult olcsósági hullám, mely immár épp felelőse, hogy utrakelt az Oceanon át az óriási méretek fantasztikus hazájából Amerikából, s több mint két hónap óta nyaldossa félénk bátortalansággal a magyar piac árainak Azarát hegyét. Debrecenbe alig egy hónapja jutott el ez a nevével csufoló olcsósági hullám. Alig egy hónapja, hogy érezhető a piacokon valami jóleső, szelidebb levegő, hallható valamivel tisztebb hang árus és vevő között. Mintha nem olyan foghegyről beszélne már az elhízott „szegény” kofa a zörgőseontu „gazdag” fogyasztóval, mintha nem tartaná már olyan nagy „jószívűségnek”, hogy horribilis nyereséggel egyáltalán kegyeskedik eladni a portékáját. Mintha talán már a nyereség sem volna csak magas számokkal kifejezhető, hanem kisebb százalékok is elegendők lennének hozzá...

Munkatársunk végigjárta a debreceni piacokat s mindenütt a legörvendetesebb áreséseket tapasztalta. A gyümölcspiacon alig van élet. Egyik-másik bódében árulnak ugyan aszalt gyümölcsöt, almát, körtét, szilvát, meg főleg citromot, de a vevők bizony nem nagyon török magokat az aránytalanul drága esemegék után. Legnagyobb keletje van még az illatos pattogatott tengerinek, — bár az furesán megcsufolta az olcsósági hullámot, amennyiben csak a napokban drágult meg kerek 100 percenttel. Eddig egy koronát mertek kérni literjéért, ma kettőért vesztegetnek ugyanannyit. Jó lenne, ha az Árvizsgáló Bizottság is belenézne a hófehér, felgyűrt szélű zsákok fenekébe, mert mégis csak Isten ellen való vétek, hogy mikor egy liter nyerstengerit 7 koronáért adnak a zsákok tözsomszédságában, akkor egy kofaszékkel odébb duzzadtra pattogatva már egy nyolcadrészt adják két koronáért...

A gyümölcs piac élettelen lanyhaságát bőven kárpótolja a baromfi és zöldség piac lármas nyüzgése. A Csapó-utca elejétől föl a Rákóczi-utca végéig egymáshátán ülnek az árusok, járnak-kelnek a fogyasztók, a sovány erszényű nincstelenek és válogatnak, mustrálgatnak a tömördek baromfi és zöldségnemű között. Összekötözött libák, rucák, pulykák, jércék, tyukok, csibék járnak kézzel-kézre, s hozzáértő kezek tapogatják ki sűrű tollazatuk alatt rejtgetett titkaikat. Koblük csábító rugalmasságát, husuk vakító fehérségét... Odébb a kocsiút szélén nagy csoportosulás. A rend derék és lelkiismeretes öre méri szét az idejekorán, — még a vasuton — lefoglalt friss tehén tejet hat koronás maximális áron... Aztán jön a Rákóczi-utca, a termelők piaca. Ugyanaz az élénkség, ugyanaz a zürzavaros lárma, mint a Csapó-utcán. Csak a vége felé látszik ismét egy szokatlan gyülekezet: tejet mér a Rendőr. Epen

Rendőr méri a hat koronás tejet

az utolsó litert önti bele az eléje tartott kékmázás fazékba, aztán körül néz barátságosan.

— Hol a gazda? — kérdi esendesen. Nem jön rá felelet...

— Hol a tej gazdája? — kérdi újból, s már szigorura húzódik a szemöldöke. Csend. Kérdő szemek tekintgetnek egymásra.

— Megszökött! — kiáltja valaki hátulról, mire kitör a józú, hangos kacagás. A rendőr még egyszer felteszi a kérdést s hogy a megszeppent gazda, ki bizonyára kevesebbre taksálta tejt, fazekát és literjét a ráváró büntetésnél, erre sem jelentkezik, karjára veszi a tizliteres eserepfazekát meg a bádög mérő-litert és elindul vele a Burgondia felé. A gyülekezet meglegedett mosollyal néz utána, aztán siet odébb a doltára... A piac pedig nyüzög, zsi bong tovább, mintha mi sem történt volna. A kanyarodónál szokatlan, rég nem hallott hang üti meg a fülemet:

— Ezt vegye meg, Nagyságám, olesón adom! — Jól táplált néni hatalmas pulykát lóbáz a kezében és kínálja jobbra-balra minden kalapos nőnek. Te jó Isten! Éppen hét esztendeig kellett ezért a barátságos arcért és nyájás szóért koplalni és szégyenkezni a keresztény közéleti hőselkü tisztes családayainak. Végre megértük ezt is. Ugy látszik, letelt a 7 szükesztendő...

A főbb élelmicikkek árai így alakultak a hét közepén: burgonya kilója 2—2.50, tojás darabja 2.50, hagyma kilója 3—korona. A káposztát, spenótot, sósót, friss hagymát, zöldséget ősi debreceni szokás szerint találomra mérik, tányérral, vagy esonóba rakva. Áruk sorrend szerint 3, 4, 2, 1 és 2 korona. A baromfiakban óriási a kínálat, miért is az áruk csak átmenetiek. Idei jérce párját 170—koronáért, a tyukért 200—260 koronáért, a tömni való liba darabját 220—280 koronáért kínálták. De így is alig egy-két pár esereft gazdát. Félkilós házi szappant 36—koronáért, pelyhes csibe párját 28—koronáért, a rucáért 11—koronáért árulták. A foghagyma párja 2—3 korona volt, míg a cékláé 8—10 korona. Láttunk fiók galambot is és párját 50 koronával vesztegette a jószívű magyar...

De talán legjobban meglepett bennünket a csizmak ára, a télen még 2500—3000, sőt 4000 korona is volt egy pár jobb csizma ára, ma már boxbőrből lehet kapni 1400—1500 koronáért. — Van is tolongás a eszmadia cég kapuja előtt, hol 8—10 pengőért verik fel páronként a fényes erős patkót rája...

Remélni szeretnék, hogy az olcsósági hullám nem hiába csapódna egyéb ipari árucikkek árait sem s minél dacosabban tartják ezek magukat, annál erőteljesebb lesz nemsokára az összeomlás. És talán hamarosan rákerül a sor a drága mindennapi kenyérre is... Adja Isten!

NAPI HIREK

Bernolák Nándor és Pröhle Vilmos Debrecenben. A Ker. Nemzeti Egyesülés Pártja e hó 10-én, az az vasárnap délután 3 órakor tartja közgyűlését a **Bika** dísztermében. Ez alkalomra városunkba érkeznek dr **Bernolák Nándor** és dr **Pröhle Vilmos** nemzetgyűlési képviselőink és a közgyűlés keretében beszámolót tartanak választóiknak a közelmúlt politikai eseményeiről és a jelenlegi politikai helyzetről. — **Mindnyájan ott legyünk!**

A város vagyonváltsága. A tegnapi délelőtti tanácsülésen felmerült az a kérdés, hogy Debrecen város, mint jogi személy fogja-e fizetni vagyona után a vagyonváltságot. Erre vonatkozólag ugyan még nincs semmiféle határozat, de a valószínűsége annak több, mint bizonyos. Épen ezért a tanács már most jóelőre a gondoskodás szempontjából bizonyos óvintézkedéseket óhajtott tenni. Így többek közt elhatározták, hogy a tanács felír a pénzügyminiszternek, miszerint a vagyonváltság kivetésénél vegye tekintetbe azt a sok-sok millió koronát, amellyel a város a forradalmak és a román megszállás alatt az államot kisegítette, amely összegnek egy jelentékenyen tekintélyes része még mindmáig se térült meg.

Haendel Vilmos vasárnapi előadása. Az Arany János-Társaság és a Ker. Nemzeti Liga rendezésében tartott előadás-sorozatnak egyik legérdekesebb pontjára kerül a sor most vasárnap. A vármegyeház dísztermében, délelőtti 11 óras kezdettel tartja meg dr **Haendel Vilmos** egyetemi tanár, az Arany János társaság és a Liga elnöke, nagy érdeklődéssel várt szabad-előadását a „Szabadságeszmék építő és romboló munkájáról”. Az előadás tárgya egy egész világ gondolkozóit élénken foglalkoztatja, s Debrecen művelt közönsége is sok okulást szerezhet ennek a világmozgató kérdésnek tudományos megvilágításával. Jegyek 10, 5 és 2 koronás árban már most válthatók. Antalffy és Csáthy könyvkereskedésében. Diákok, munkások és katonák részére a jegy ára 2 korona.

A házhelyek kijelölése Debrecenben. A belügyminiszter jelentéstételt sürgető kérdést intézett a város főispánjához, hogy a város törvényhatósága részéről milyen intézkedések eszközöltek a kis haszonbérletek és a házhelyek kijelölését illetőleg. Ezzel szemben a tanács most felír a belügyminiszterhez és utal arra, hogy rendelet jelent meg korábban, mely azt mondja, hogy majd későbbi rendelet fog intézkedni a városok illy tárgyú teendőiről. Az eddig kiadott rendelet azonban csak falvakra vonatkozott így a városi tanácsnak e kérdésben nem volt jogköre s mint ilyen nem intézkedhetett. Külömben is Debrecenben elég házhely van úgy, hogy a hatóság kijelölésére nincs nagy szükség.

A direktórium tagok vagyoni felelőssége. A városi direktórium több tagja, mint ismeretes, a vörös hóbert idején különböző kitalásokat eszközölt. A kormány a városi direktórium tagok vagyonára a zárlat elrendelését határozta el. A városi tanács tegnap foglalkozott ez ügygel és úgy határozott, hogy utasítja az alárendelt hatóságait, állapítsa meg, kiket terhel az utalásokért a felelősség.

Előadás a Szepesi Szövetségben. Az április hó 8-án pénteken délután 5 órakor a Szepesi Szövetségben tartandó nagyérdemű előadásra ismételten felhívjuk a közönség figyelmét. Az előadás tárgya: „Szepesség múltjától műtörténeti és jogéleti emlékek”. Az előadás helye a felső keresk. iskola díszterme. Előadó dr **Iványi Béla** egyetemi r. tanár.

Két darab gyűrű tíz deka tepertőért. Pajkos kis eset, de megesezt. Napokkal előbb **Szőnyi Jolán** debreceni lakos följelentést tett a rendőrségen, hogy ismeretlen tettes egy 20 ezer korona értékű briliáns és egy 2 ezer korona értékű arany karikagyűrűjét ellopta. A rendőrség nyomozott ez ügyben és a tettest kiderítette egy **K. A.** nevű 8 éves kis lány személyében. A nyomozás során kiderült, hogy a gyűrűket a gyermek **Csige Lajos** Batthányi-utcai hentesmesternek adta el **tíz deka tepertőért**. Eljárás indult Csige hentes ellen.

Kik csinálják a felekezeti harcokat?

- Vidéki levél -

Tisztelt Szerkesztőség!

Mi vidéki tisztántuliak meleg érdeklődéssel nézzük a harcot, melyet a **Hajdúföld** folytat a Baltazár-féle felfogás ellen, a keresztény-keresztény magyarság összetartása érdekében.

A Hubert főispán elleni hajsza nem akar tűrni egy derék katolikus magyar embert Debrecen főispáni székében. Nos hát! Egy analógiára akarok reámutatni. Hevesvármegye a statisztika szerint még inkább kath. többségű, mint aminő kálvinista többségű Debrecen. És Hevesvármegyében, Egerben az alispán kálvinista, Eger város rendőrfőkapitánya kálvinista, a reáliskola igazgatója kálvinista, a vármegyében több szolgabíró (Lipceyék stb) kálvinista. És Hevesvármegyében, Egerben, ebben a szinkatolikus érseki városban eddig **senkinek az eszébe nem jutott észrevételezni**, hogy a fenti pozíciókban kálvinisták ülnek.

Mit akar tehát Baltazár? Hol van megsértve a kálvinizmus? Hol üldözik a kálvinistákat? Józan, komoly emberek csak mosolyognak azokon, akik **ok nélkül félre akarják venni a kálvinista harangokat, mintha tűz lenne.**

De szomorú dolog is ez uraim. Szomorú azért, mert Baltazár az ő irányzatának **iskolát akar csinálni a magyar kálvinista lelkészi karban**, hogy soha össze ne forhassunk, hogy ott lebegjen a kath. és kálvinista magyar között a féltékenykedés szelleme.

A dologban csak az a vigasztaló, hogy **a magyar kálvinista nép nem fogja követni ezt az iskolát.** Sokkal nyugodtabb, megfontoltabb. A népnek most sok-sok odaadó, népet segítő lelkész kellene, nem pedig zsidóbarátság.

A **Hajdúföld** küzdelme és sikere nem kétséges csak kitérés! Együtt érez Önökkel **Kálvinista.**

Nem kell sok kommentár e levélhez, melyhez hasonlólt számtalant kapunk, mint eleven tanubizonyosságait annak, hogy a kálvinista magyarság józansága megengedhetetlenül ellenáll minden átlátszó mesterkedésnek és visszatasait magától minden olyan törekvést, mely más felekezet kebelén élő keresztény magyar testvéreivel akarja szembe állítani. Igen, mi rendületlenül hiszünk ebben a józanságban, mert ha ebbe vetett szilárd hitünket elveszítjük, kétségbe kellene esnünk hazánk, nemzetünk, magyar fajunk jövődjé sorsa felett.

A hadmentességi díj alá tartozó egyének által teendő bejelentések

Az 1921. évi április hónapban tartoznak az, aki:
1. mint hadiszolgálatra alkalmatlan, az állítási lajstromból töröltetett volt;
2. mint fegyveres szolgálatra alkalmatlan, fegyverképtelenségét nyilatkoztatott volt;
3. a katonaszolgálatból oly testi fogyatkozás miatt bocsátott volt el, mely őt nem tette keresetképtelené s mely nem a katonai szolgálat teljesítésének következménye, ama **községi eljárásságnál** (városi adóhivatalnál), ahol állandóan tartózkodik, az e célra szolgáló nyomtatványon: a) polgári állását; b) lakását; c) ama sorozójárás, illetőleg község nevét, melyben a hadikötelességét alól mentesített; d) azt az évet, melytől fogva a felmentés számítandó, bejelenteni és e) a rea, esetleg ama családfőre, kinek családjához tartozik, az 1920. évre az állandó lakóhelyén, esetleg más községekben is kivitett állami egyenes adók összegét — beleértve a jövedelemadót és vagyonadót is, de ide nem érve a 60%-os hadipótlékot — hitelesen kimutatni.

Ezenkívül tartozik:
f) az a véd-, illetve díjköteles, kinek hadmentességi díját a törvény 11. §-a értelmében a munka adó fizeti, a munkaadó nevet és lakását bejelenteni. **Ez adatok bejelentésének elmulasztása az 1880. évi XXVII. t.-cikk 20. §-a értelmében a kirovando hadmentességi díj 3-6-szoros összegének megfelelő pénzbírságot von maga után.**

Ha a mun. aadó személyében az alatt az idő alatt, mely a bejelentés beadása és a díj esedékességének napja (az év október 1-je) között lefolyt, változás állott be, eme változást a díjköteles az 1883. évi IX. t.-cikk 4. §-ának 3. pontja értelmében ott, ahol az első bejelentést tette, szintén köteles bejelenteni.

Azoknak a díjköteleseknek, akik állandó lakóhelyükön ki-ül másutt adóval nincsenek megörva, megengedtetik, hogy a községi eljárásságnál (városi adóhivatal) előtt személyesen megjelöznvén bevallásukat ugyanott tollba mondassák.

A m. kir. p. 31137/1921. sz. sz. sz.

A Piac-utcai fasor rendezése. A városi tanács 20 ezer korona hitelt bocsájtott a városi mérnöki hivatal rendelkezésére a Piac-utcai fasor rendbehozatalára.

Adományok a vasúti áldozatának. Olvasóink jószíve sohasem marad részvétlen szerencsétlenül járt embertársunk szomorú sorsa iránt és minapi felhívásunkra ismét egész sereg adományt küldtek be ma szerkesztőségünkbe **Fenyvs Zoltán** részére. Az adakozók a következők: N. N. 20, Czébel Gusztáv 50, Balogh István 50, N. N. 75, Szalay József 80, Kardoss László 100, Unoka Testvérek Szövetsége 50, dr Nyiri Ernő 80, Sümeghy József 50, Dömötör Bözsi és Klára 100 korona. — Fogadják a nemesszívű emberbarátok a lábát vesztett szegény munkásnak általunk küldött köszönetét. A gyűjtést folytatjuk!

Közalkalmazottak Beszerzési Csoportjának közleménye: Ertesítjük a számlajelölőhivatalokat, hogy a ki nem adott kedvezményes áru tűzifaért kifizetendő készpénz megtérítésekhez az 1921. évi 1111/P. 1 sz. kőrendelet szerint szükséges nyomtatványok a Csoport irodájában (Pénzügyi palota földszint 13.) folyó hó 8-ik napjától kezelve átvehetők.

A buta ember. E hó 5-én a kunmadarasi fogyasztási szövetkezet **Deme János** gazdálkodót edényvásárlás céljából Karcagra küldte. Deme be is ment Karcagra, ahol úgy látszik, sőt később a debreceni rendőrség előtt tett vallomása szerint is. Igen jó üzletet csinált, épenazért elhatározta, hogy Karcagról bejön Debrecenbe színházba. Elhatározását tett követte, mert szerdán a délutáni vonattal meg is érkezett. Megérkezte után rohant a színházhoz, ahol megváltotta jegyét, majd az előadás megkezdéséig bement egyik korezmába, ahol aztán magyarul felhajtott, úgy, hogy az előadásra már kész lett az atyafi. De részegségé dacára is fel ment a karzatra, ahol tetszését igen hangosan nyilvánította, ugyanígy, hogy rendőri beavatkozásra lett szükség. Természetes folyománya a kis esetnek persze az lett, hogy Demét előállították a rendőrségen. Deme a rendőrségen szabályszerűen leigazolta magát és mivel részegségéből hamarosan kijózanodott, hát elengedték. Deme távoztakor megjegyezte az ügyeletes rendőrtisztviselő előtt, hogy minden pénzét elitta, vonatköltsége nincs, tehát gyalog megy haza Kunmadarasra. Nevették az atyafit a rendőrségen, aki mikor kilépett a rendőrségi épület főkapuján, megfordult és visszakállította:

— Ha valami baj tanál lenni, a Hortobágyon megyek keresztül, szip lassan megyek, úgy, hogy a lovasok könnyen utólérhetnek.

Azzal nekivágott a Hortobágyon. Botrányos részegség miatt a rendőrség eljárást indított Deme József, a kunmadarasi buta ember ellen.

Összeeggett fiucska. Napokkal ezelőtt Guttman Miksa Csók utca 4. szám alatt lakó 3 éves kis fiú beleesett egy forró vízzel feltétsába. A forró víz annyira összeeggette a szerencsétlen gyermeket, hogy az, a Lángszanatóriumban, tegnap délelőtti sérüléseibe belehalt. A rendőrség a gyermek szülei ellen megindította a nyomozást, annak megállapítására, hogy gondatlanság terheli őket.

A rom. kath. tanítónőképző intézet műsoros estélye. A debreceni rom. kath. tanítónőképző intézet április 10-én és 11-én a Svetits intézet dísztermében segítőköre javára műsoros estélyt rendez. Belépti díj I. rendű ülőhely 30 korona, II. rendű ülőhely 20 korona. Kezdeté délután 5 órakor. Részletes műsors lapunk vasárnapi számában közöljük.

A város rokkant alapítványa. A háboru alatt egyes városi hivatalokban gyűjtés útján 12 ezer korona gyűlt össze a „Rokkant Egyesület” részére. Ez az egyesület azonban 1919-ben feloszlott és így az egybegyűlt pénzt a város házipénztára letétként kezelte. Most a városi tanács úgy határozott, hogy ebből a 12 ezer koronából a világháboruban megrokkant katonák segélyezésére városi alapítványt létesít. Épen ezért a tanács felhívta a tisztí főügyészt, hogy az alapítvány létesítéséhez szükséges alapító levél megfelelő szövegét mielőbb készítse el és azt terjessze a tanács elé

Az oláh kaparság jellemzésére jegyezzük fel, hogy Románia kárpótlásul 31 milliárd arany frankot igényel, holott hivatalosan 21 és fél milliárd leire becsülték 1916-ban az egész Románia állami és magánvagyonát.

Hog
10
h
m

Korpa a gazdáknak. Mai naptól a Gazdasági Egyesület titkári hivatala kis mennyiségű korpára ad utalványt, a korpa a Hungária malomban vehető át.

Származási bizonyítványok a Bulgáriába irányuló exportnál. A detreceni kereskedelmi és iparkamara felhívja az érdekeltségű figyelmét arra a körülményre, hogy a magyar származású áruk Bulgáriába való bevitelük esetében folyó évi augusztus hó 9-ig a legnagyobb kedvezmény elve alapján való kezelést élvezik, amint ugyanezen időpontig a bulgár származású árukat hasonlóan ugyanazon elv szerint kezelik. A magyar áruk azonban Bulgáriába való bevitelük esetén a kedvezményes kezelést tényleg csak akkor élvezhetik, ha megfelelő származási bizonyítvány van csatolva. Az áruk részletes megjelölését tartalmazó s a feladót pontosan feltüntető származási bizonyítványok kiállítására a kereskedelmi és iparkamarák illetékesek.

Tavaszi divatlapok nagyválasztékban Antalfy Józsefnél, Szent Anna-utca 13.

6-os dobtengely réz csapágyakkal eladó. Cséplést vállalok. Ebert, Vargakert K. Tóth-utca 5. szám.

Művészet.

Schubert-előadás. Fűrey F. Gusztav szerdán, április 20-án tartja a szezónban utolsó előadását, még pedig a közönség legszélesebb körében régen várt Schubert-előadást, Havas Gáborné közreműködésével. Az előadáson Schubert legszebb dalai kerülnek bemutatásra. A Fűrey-előadások törzsközönsége kéri, hogy Méliusznál a jegyek iránt intézkedni szíveskedjék.

SZÍNHÁZ.

A buta ember. (Bemutató a Csokonai-Színházban) Szemes Béla 3 felvonásos társadalmi színművét mutatta be a Csokonai-Színház szerda esti előadásában. A darab milieuje a ma: a nagy üzletek, a sok pénz és a nagy lábon való élet, a szertelen szórakozások ideje. A lipótvárosi papa csak az üzletnek él, csak dolgozik szakadatlanul, családjával nem ér rá foglalkozni, a mama pedig, a tipikus „modern” asszony csordaszámra gyűjti maga köré a léha világítakat, az üres fejű udvarlókat akik csak egyet értenek jól: vadászni a hozományra, s kacérkodni, flörtöl velük izléstelenül! Ebben a társaságban neveli fel leányát is, aki jellegzetesen lipótvárosi zsidó-lánynak mutatkozik, bár több van benne az apja komolyságából, mint az anyja léhaságából. A síófoki strandélet a maga erkölcstelen silhuettejével, a lipótvárosi zsúr tartalmatlan üres szellemeskedésével kintinően találó vonásokban elevenedik meg előttünk a színpadon és a darab javára írható, hogy szerzője nem merül el bennük a csömörülésig, hanem ügyes rutinnal találja meg az egyensúlyt a leány magára eszmélésének erkölcsi indítékában. Voltaképpen az örök nagy probléma: az emberi élet céljának és rendeltetésének titokzatos kérdése jelenik meg előttünk a színpadon, s a szerző kiváló írói kvalitásainak, éles megfigyelő képességének, romlatlan, tiszta erkölcsi érzékének köszönhető, hogy mindvégig letudja kötni iránta a hallgatóság figyelmét. Kár, hogy a vége felé kissé ellaposodik a darab, s a kifejtés nincs elég gondosan megépítve.

Az előadás maga kifogástalan volt. A művészeknek jellemeket, egy-egy ember-típust kellett alakítaniuk, ami legnagyobb részt sikerült is nekik. *Egyed* Lenke kitűnő mama volt, *Dörgey* Jolán nagyszerű tanítványa, *László* Gyula, *Bánhid*, *Szendrő* és *Kubányi* pedig igazán élethű alakításokat produkáltak. Izlésesen és rutinnal játszottak még *Mátray*, *Gyulay* Gizi, *Székel* Zizi, *Utassy* Ida és *Turay* Lenke is. A rendezés ügyes volt.

Színházak és mozgószínházak közleményei:

* Pénteken B) bérletben **A buta ember** megy.

* Városszerte meg az érdeklődés a szombati repízir **A farsang tündére** kerül színpadra. Jegyek előre válthatók.

Romantikus amerikai filmjáték *Miss Ter* „44” öt felvonásban főszereplők: May Allison és Harzold Lockwood bemutatja az Aranybika mozi, Jegyelővétel.

Ohneth regényének Damaszkusz csillaga második részét mutatja be ma az Apollo. Jegyelővétel.

Whitechapel szenzációs kalandor történet 6 felvonásban, főszereplők Hans Mierendorf és Grit Hegese az Urániában. Jegyelővétel.

„Meteor-Mozgó.” Holnap szombaton: *Tarzan II.* Jegyelővétel ma pénteken délelőtt 10 órától. Előadások kezdete délután 5, 7 és 9 órakor, Vasárnap Tigrisarcu I.

SPORT.

A fegyelmi bizottság ülése. A fegyelmi bizottság tegnap esti ülésén a múlt ülésen meg nem jelent és jatekjogától felfüggesztett Szolárszky Béla (DVSC) fegyelmi ügyét tárgyalta, akit a Diósgyőri A. C.—DVSC serlegmérkőzésén fizetetlen magaviselete miatt állított ki a bíró. A bizottság Szolárszky Bélát két hétre, április 14-ig tiltotta el a nyilvános szerepléstől.

Bíró küldés. A bíró küldő bizottság a vasárnapi mérkőzések vezetésére a következő bírókat küldte ki. Újpesti pályán *DEAC—Kisvárdai S. E.* Zempléni Gusztáv, határbírák *Weinreb* Dezső és *Balogh* Imre, *DTE—DKASE* Kerekes Géza; határbírák *Káldy* Zsigmond, *Vadkert* Endre. Diósgyőri pályán délelőtt *DMTK—DNYSC* Hajdu Jenő, határbírák *Tamassy* László, *Szegedy* Gyula.

Kerületi tanácsülés. A kerület tegnap este rendkívüli tanács ülést tartott, amelyen Zempléni Gusztáv ker. főtáskár igyekezett kimagyarázni és tisztázni magát *Machó* Ferenc ügyvezető alelnök vádjai alól. A tanács a személyeskedések lavináját megszüntette azzal, hogy levette a napirendről a tárgyat.

A tanács nagyban készül az április 24-iki magyar válogatott—kerületi válogatott mérkőzésre. Minden előkészületet megtesz, hogy a válogatott mérkőzést felehetetlenül tegye. Itt említtük meg, hogy a Debrecenbe jövő válogatott csapatban olyan nevek szerepelnek, mint *Zsák*, *Bodnár* *MAC*, *Obitz* az FTC kiváló center-halja stb.

Megsemmisített mérkőzés. Az intéző-bizottság megsemmisítette a *DMTK II.—DTE II.* szövetségi díjmérkőzést, amit a *DMTK* nyert meg 3:0 arányban, mert *Bajkai* János a *DMTK*-ban igazolatlanul szerepelt, mivel a *KASE* részére volt leigazolva. A *DMTK* intézőjét pedig megintette emiatt a bizottság.

TÖRVÉNYKEZÉS

Április 14-én lesz Handler Gyula újrafelvételi tárgyalása. Ismeretes, hogy *Handler* Gyula, akit jogerősen 6 évi börtönrre ítélték a proletárdiktatúra alatt elkövetett cselekményeiért, perének újrafelvételét kérte, amit a bíróság el is rendelt. Az újabb főtárgyalást április 14-én tartják meg. A tárgyalást *S. uhnyi* Andor tanácselnök vezeti. Az újbóli tárgyaláson 13 új tanút fognak kihallgatni, akiket a védelem jelentett be.

Apró hirdetések.

Kerítésfonatok
huzal szeg,
metsző olló,
napl áron kaphatók
Sesztina Lajos
vasútiútban.

Kiadó
kocaserítés négy malaccal
tartásra, fele malaccal
Vár-utca 8.

Eladó
Mester-utca végén, a sorompó mellett egy kis ház földdel együtt a házba azonnal be lehet költözni. Jóságok tartására nagyon alkalmas. Értekezhet a Gazdák Bankja, Kossuth-utca 17.

Épület
anyagot, tetőcserepet, fa, deszka, léc, téglák és szürös drótot megvételre keresek. Vár-u. 8.

Középkő-u nő
ki a házi irtás minden ágában jártas, alka mazást keres uri háznál. Cim a kiadóban.

Lakáscsere

Atilla-téren levő 1 nagy szoba, konyha, kamra (spájz), pince fűs-kamrás udvari lakásomat elcsereplném 2 szobás lakással, közel a központhoz, **Dezső László**
:: Maróthy-utca 19. szám ::

Kálvinista Szemle

REFORMÁTUS EGYHÁZI, EGYHÁZ-TÁRSADALMI ÉS POLITIKAI NAPILAP

Felölös szerkesztő:
DR. SEBESTYÉN JENŐ
Szerkesztőség és kiadóhivatal
BUDAPEST, XI., Ráday-u. 28.

Előfizetési ára egész évre 100, félre 50 K
Mutatványszámot küld a kiadóhivatal.

Maga hamis

fogért, aranyért, briliánsért a legmagasabb napi árat kaphatja

Benedikt Jenő
ujjonnan berendezett aranyműves és ékszerész üzletében Piac 72.

A tőzsde

Budapest, április 6. (Nemz. St. t. jel.)
A valutapiac eleinte üzletellen volt, később valamivel javult.

Napoleon 9:30—15, angol font 10:80, dollár 268—57, francia frank 21.50—10, márkák 452—60, líra 12.25—50, osztrák korona 0.45—43, lei 412—20, szokol 380—85, korona dinár 7.60, lengyel marka 0.36.

Zürich, magyar korona 2.10 (megnyitás.)

Dollárt és más idegen pénzt, aranyat, ezüstöt legeslegdrágábban vesz **Simon György**
DEBRECEN, Kossuth-u. 11.

DEBRECENI
Kalapgyár
SZELLÉS KÖSA
Női és férfi kalap megrendelések és javítások gyorsan és pontosan készíttetnek **Piac-u. 63. sz.**

Forgács István
műorás
Bádócs-u.

Aranyat
mindenfélé ezüstöt, briliánsot, gyöngyöt vesz —
Steiner Mihály Hatvan-u.
2 szám. I. emelet.

HATÓSÁGIL G TÁMOGATOTT
NÉPRUHÁZATI GZIKKEK
KIÁRUSÍTÁSA SIMONFF / U. 2.
(városi bérház, volt burgonyaelosztó helyiségben.)

KIÁRUSÍTÁSRA KERÜLNEK:

Munkás bakkancsok,
Női és gyermekcipők,
Füstláng, stux bricsesz és pantalló nadrágok,
Férfi és női fehérenemlék,
Kanavások, zephírek,
Férfi ruha fustláng és zeig szövetek
A LEGOLCSÓBB ÁRAK MELLETT.

Koros Sándor
férfi-szabó Buzsáczon Piac-u. 60
Baját készíttél elegáns férfi
öltönyök kaphatók

Kőváry és Altmann
szűnők, piac 42. Pannónia áruház
let. Barmlyon és szakmába vágó
munkákat pontosan és juthányosan készítenek.

Lapkihordó asszonyok

felvétetnek lapunk kiadóhivatalában
Piac-utca 59. szám alatt

Bélyegzőgyár
és vésointézet
P. ULÓ 1.
Bathyanyi-utca 22.
Telefon 1365.

Tűzifát
vagontelekekben valamint ölenként is azonnal szállít
Polyánszky fakereskedő
Telefon 182. Szoboszlav-ut 1. Telefon 181.

Benedikt Jenő
ujjonnan berendezett aranyműves és ékszerész üzletében Piac 72.